

120814

**Opis techniczny koncepcji
zagospodarowania przestrzeni
publicznej obszaru ścisłego
centrum miasta ze
szczególnym uwzględnieniem
ul. Święty Marcin**

POZNAŃ - CENTRUM OD NOWA

A. Miasto jest dla ludzi.

Miasto jest dla ludzi. To banał, jednak ostatnie dekady zmian – w całej Polsce – zdawały się obrazować zachłyśnięcie ponowoczesnym charakterem metropolii, jakby ich mieszkańcami były raczej samochody, niż sami obywatele. Parkingi wyparty place. Banki zastąpiły kawiarnie. Galerie handlowe sztucznie wchłonęły życie miejskie. Przestrzenie, gdzie kwitnąć mogła społeczność, zamieniły się w chaotyczne zbiory drobnych usług. Nie zważających na estetykę, doraźnych rozwiązań potrzeb mknących przez nie osób.

Czas to zmienić. Zwrócić Poznaniakom esencjonalny obszar, w którym niegdyś kwitło kulturalne i społeczne życie. Oddać miastu serce. Wyprostowanie śródmiejskiego kręgosłupa naprawi sylwetkę całego otoczenia, ponownie stając się miejscem, w którym zarówno mieszkańcy, jak i goście Poznania będą mogli odetchnąć.

Potrzeby mieszkańców nie ograniczają się przecież wyłącznie do kwestii ekonomicznych, czy związanych z rynkiem pracy. To także kluczowe dla nowoczesnych aglomeracji tworzenie lokalnych społeczności i ruchów obywatelskich, które swoje miejsce znajdują na styku przestrzeni wspólnej i prywatnej. Rosnąca u mieszkańców Poznania świadomość na temat dostępnej jakości życia, warunków pracy, zamieszkania i wypoczynku, powinna znaleźć swoje odzwierciedlenie w nadążającym za ich ambicjami miastem.

Poznaniacy powinni cieszyć się ciągłością rozwiązań, zamiast kluczenia między punktowymi, często niepokojącymi zmianami w miejskiej tkance.

B. Centrum Kultury Zamek

Wyobraźmy sobie, że naszą podróż zaczynamy od Centrum Kultury Zamek. Plac pod nim na nowo otwieramy na miasto. Nie naruszając zabytkowej posadzki, dajemy tej przestrzeni oryginalną instalację wykończonych lustrzaną powierzchnią, obrotowych ławek – które zainicjują zarówno kontakt, jak i zabawę między odwiedzającymi. W nocy efekt spotęguje gra blików świetlnych, dodatkowo oświetlonych kompozycji trójkątnych pól z zielenią - ożywiając dotychczas wiejący pustką plac.

Plac zamkowy nie wymaga powiększenia powierzchni. Nasz zabieg sprowadza się do ujednoczenia kolorystycznego posadzek, co optycznie scali (powiększy) dwie przestrzenie: placu i przedpola zamku.

Za nimi, subtelnie wkomponowane w całość założenia, znajdą się miejsca parkingowe (30 szt.) możliwe również do wykorzystania dla odwiedzających centrum miasta jako mini parking typu kiss&ride. W tej przestrzeni znajdują się również dwa przystanki komunikacji tramwajowej, oraz miejsce na system rowerów miejskich - tworząc coś na wzór węzła komunikacji miejskiej.

C. Ulica Święty Marcin

Dalej, wzdłuż słynnej Poznańskiej arterii rozpoczynamy spacer po przestrzeni, która na bok odsuwa ruch kołowy, zapewniając estetycznie rozwiązana trasę transportu szynowego, a przede wszystkim daje niespotykane dotąd w historii centrum możliwości przemieszczania się pieszym i rowerzystom. Linia tramwajowa zostanie wyłożona pasami trawy, tak aby zieleni na dobre stała się częścią widoczną z poziomu pieszego aranżacji ulicy. Obok towarzyszyć jej będzie szeroka (3.0 m), dwukierunkowa ścieżka rowerowa, a tuż za nią – odcięta dodatkowym pasem zieleni – szeroka (12 m) i wykonana ze szlachetnych materiałów droga dla spacerowiczów. Klin zieleni w połączeniu z luźno rozmieszczonymi meblami miejskimi, przełamuje monotonną podróż w wzdłuż domów handlowych Alfa, nadając przestrzeni odpowiednią skalę i atrakcyjną przestrzeń. W zaproponowanym rozwiązaniu jest też, naturalnie, miejsce dla samochodów – mają one jednak do dyspozycji dwukierunkowy pas ruchu, a sama trasa jest zbudowana tak, by zapewnić ograniczony do 30 km/h tranzyt na całym odcinku drogi.

Niezależnie od wybranego sposobu poruszania się, trasa prowadzi nas dalej obok domów towarowych Alfa. Przekształcone w zielony deptak, na nowo zachęca zarówno mieszkańców, jak i przedsiębiorców, do tchnięcia w nie życia. Przeplecenie pasów zieleni z posadzką, pozwoli na korzystanie z zacienionych, zróżnicowanych w charakterze ławek niezależnie od aury pogodowej – jednocześnie zawsze ciesząc gości ulicy bezpośrednim towarzystwem krzewów i drzew. Na całej długości znajdziemy zestawy mebli firmy Mmcite z serii Blocq, donice wypełnione niską zielenią, oraz stojaki rowerowe w przeróżnej konfiguracji. Front domów towarowych odzyska dzięki temu reprezentacyjny charakter i podkreśli ekscytujący kontrast wąskich alejek na ich tyłach. Ta przestrzeń przekształci się w oddaną w ręce lokalnych artystów strefę miejskiej sztuki, w której za płótno posłużą zarówno otaczające ją wysokie ściany, jak i ziemia pod stopami wrzuconych w ten artystyczny tygiel przechodniów.

D. Ulica Święty Marcin (przestrzeń typu woonerf)

Poruszając się dalej na wschód, trafiamy na skrzyżowanie ulic Święty Marcin z Ratajczaka. Posadzka w pasie ruchu tramwajowego została wyposażona w sprawdzony w wielu miastach system sygnalizacji ostrzegawczej LED. Z przyczyn zapisów konkursowych komunikacja kołowa na ul. Ratajczaka w stronę ul. Ogrodowej jest wyłączona, aczkolwiek projektanci zastosowali tutaj szerokość pasa chodnika umożliwiającą podjazd dla właścicieli posesji. Przestrzeń ta jest wyposażona w system słupków chowających się w posadzce.

Idąc dalej ul. Święty Marcin natrafiamy na woonerf – przestrzeń równorzędnej dla pieszych, rowerów, samochodów (jednokierunkowa) i tramwajów. Meble miejskie wyznaczą trasę i zasady, według których intuicyjnie poruszać się będzie każdy z uczestników ruchu. To rozwiązanie będzie rozwijane dalej w zaproponowanej koncepcji, coraz ściślej integrując wszystkie metody poruszania się po centrum, ze szczególnym zachowaniem roli spacerowiczów i rowerzystów. Chcielibyśmy nadać charakter tej przestrzeni, odtwarzając wyjątkowe neony, które niegdyś zdobiły tę ulicę. Wierzmy, że właśnie one w połączeniu z

markizami (preferowane kolory: biały i szary) i ogródkami przed lokalami, wprowadzają współczesny miejski styl życia w ul. Święty Marcin.

Wjazd w tą przestrzeń zaczyna symbol stop'u dla samochodów i kontrapasu rowerowego. Następnie możemy zauważyć kompozycję mebli miejskich firmy Santa Cole z serii Harpo Alumino, oraz Mmcite Bistrot zielenią wyznaczającą nam tor poruszania się, a także umożliwiającą dojazd do bram kamienic.

E. Plac przed kościołem Świętego Marcina

Główną arterię zamyka elegancki plac przed kościołem Św. Marcina. To miejska przestrzeń wspólna, elegancki salon śródmieścia, akcent wieńczący najważniejszą ulicę tej części Poznania. Zamiast przystaniać zabytkową budowlę, porządkujemy otaczającą ją przestrzeń, płynnie łącząc ją z mieszanymi pasami ruchu, otwierając na Aleje Marcinkowskiego, a także galerię MM znajdującą się po przeciwległej stronie.

Ciepły odcień płyt posadzki dobrze komponuje się z kolorem cegły i fasadą galerii handlowej, odznaczając ją w kontekście otaczających jej dróg.

Na południe od placu proponujemy plombę architektoniczną w postaci tarasowego obiektu mieszkalnego z usługami w parterze.

Na północ od placu znajdziemy serię słupków blokujących wjazd samochodom, a umożliwiające swobodny przepływ ludzi i rowerów. Ponownie w celu bezpieczeństwa zastosowano oświetlenie w posadzce torów tramwajowych.

F. Aleje Marcinkowskiego i Plac Wolności

Same Aleje odzyskują w naszej propozycji charakter miejskiego pasażu. Odkryjemy dla okrążających naszą trasę partery kamienic, dając im szansę na zaistnienie i odnalezienie na nowo użyteczności dla społeczności. Tu również trakcję tramwajową pokryją miejscami pasy zieleni, a w najważniejszych miejscach wzbogacą także instalacje świetlne ostrzegające o nadjeżdżającym tramwaju, które ułatwią pieszym poruszanie się po otaczającym deptaku.

Poruszając się dalej, trafiamy na Plac Wolności. Jego centralna rola w całym zagospodarowaniu jest ukoronowaniem naszej trasy. Aby w odpowiedni sposób wyeksponować otaczające budynki, plac otwiera zbiór niskich form przestrzennych o zróżnicowanej wysokości, idealnych by przystanąć, napić się kawy i cieszyć estetycznymi walorami okolicy.

Oddzielone (optycznie ciemnym kolorem posadzki) od pozostałego ruchu, szerokie na 3.6 m ścieżki rowerowe prowadzą między szpalerami drzew, a towarzyszące im od południowej strony ławki i mała zieleń uzupełniają przestrzeń i pozwalają na swobodną integrację odwiedzającej plac społeczności. Na całym założeniu torów tramwajowych towarzyszą nam dwustronne lampy oświetleniowe Rama Led firmy Santa Cole, tym razem o wysokości 9.2 m wraz z zintegrowanym systemem trakcji tramwajowej, wyzbywające ulice Poznania od plątany kabli podwieszanych na elewacjach budynków.

Aby optycznie powiększyć na nowo zorganizowaną przestrzeń placu Wolności i przy tym zachować ruch samochodowy z priorytetem dla pieszych, zdecydowaliśmy się wydzielić

przestrzeń ruchu kołowego systemem słupków Mmcite Donat z opcją podświetlenia LED ich głowic. Rozwiązanie te prowadzi zmotoryzowanych na północ gdzie opuszczają strefę Tempo 30 lub na zachód w stronę parkingu podziemnego.

G. Ulica 27 Grudnia i plac Gwarny

Ulica 27 Grudnia powinna tętnić wielkomiejskim życiem. Na całej długości projektanci rezerwują miejsce umożliwiające wystawienie letnich ogródków, przykrytych zunifikowanymi markizami lub parasolami (preferowane kolory: biały, jasny szary).

Posadzka w jasnym ciepłym kolorze, przełamana ciemnymi box'ami z aranżacją mebli Santa Cole Harpo i donicami z zielenią, opatrzona liniowym odpływem w posadzce. Na wysokości Teatru Polskiego, zieleń wysoka została uzupełniona, tworząc dwa szpalery drzew.

Przedstawione rozwiązania prowadzą nas do Okrąglaka przy Placu Gwarnym, którego skomplikowany dotąd układ został uproszczony i określony zróżnicowaną nawierzchnią, co pozwoli na swobodne i bezpieczne przemieszczanie się do dalszych części miasta.

Kompozycyjnie oś ulicy powinna zamykać przestrzenna rzeźba, na którą powinien zostać rozpisany osobny konkurs. Rowerzyści jak i spacerujący mają możliwość swobodnego przemieszczania po placu w kierunku ulicy Gwarnej, skąd wylewa się przestrzeń typu shared space. Ograniczeniami są jedynie zieleń, jak i sygnalizacja świetlna w posadzce ostrzegająca przed nadjeżdżającym tramwaju.

H. Opis założeń schematu komunikacyjnego

Założenia komunikacyjne nowego centrum Poznania przedstawiają na planszy trzy schematy. Hierarchią w komunikacji są kolejno: piesi, rowerzyście, tramwaje, samochody. Aby uzyskać tą kolejność w projekcie zastosowano na całym obszarze opracowania strefę Tempo 30 dla aut.

Dodatkowo zastosowano następujące rozwiązania:

- całkowita rezygnacja z sygnalizacji świetlnych (wyjątkiem jest skrzyżowanie ul. Św. Marcin z Kościuszki)
- miejscowe zawężenia szerokości dróg
- łamanie osi korytarza ruchu samochodowego
- wprowadzenie przestrzeni typu woonerf i shared space
- redukcja miejsc postojowych (25 kopert na ul. Święty Marcin wzdłuż „Alf”)
- śluzy i kontrapasy rowerowy

I. Program użytkowo funkcjonalny, materiały i kompozycja zieleni

- a) **CK Zamek** - przestrzeń dzięki zastosowaniu instalacji (z opcją demontażu) „na nóżkach” i zieleni w donicach, nadaje się do wielofunkcyjnej aranżacji; miejsce kulturotwórcze. Zieleń wysoka uzupełniona, oraz skomponowana w podwójny szpaler drzew. W strefie parkingowej jak i wzdłuż torów występuje zieleń wysoka, nawiązująca do istniejącej.
- b) **Święty Marcin „Alfy”** - miejski zielony deptak. Aranżacja przestrzeni jest zorientowana na aktywizację otwartej komercyjnej strefy centrum Poznania. Rewitalizacji tej ulicy powinien towarzyszyć remont zespołu biurowców i przyziemia Alf, na wzór Okrąglaka (powracając do pierwotnej świetności obiektu). Kontynuacja istniejącego szpalera drzew, wprowadzenie zieleni wysokiej i niskiej w pasie wzdłuż deptaka w kompozycji z donicami i pęknąciami w posadzce.
- c) **Święty Marcin /woonerf/** - bardziej kameralna część ul. Święty Marcin. Zieleń wysoka opatrzona kratami ochronnymi w posadzce. Zieleń niska występująca w donicach. Aby uzyskać mniej formalne wrażenie wnętrza urbanistycznego, posadzka została wyłożona kamieniem w trzech różnych odcieniach. Cześć jezdną wykonaną z asfaltu, wykładanego w obrzeżach kostką brukową.
- d) **Plac Święty Marcin** - miejski salon, część miasta charakteryzująca się materiałami wysokiej jakości i neutralnym charakterem. Aranżacja zieleni niskiej i wysokiej zaproponowana na zasadzie luźno rozmieszczonych pól, naprowadzających na główną fasadę kościoła. Część północna scala się z alejami Marcinkowskiego, natomiast południowa została zarezerwowana na plombę w postaci obiektu mieszkaniowego.
- e) **Plac Wolności** - oficjalna część centrum miasta. Miejsce dla lokali klasy premium. Przestrzeń pomiędzy dotychczasowym placem z fontanną a Muzeum Narodowym zostało zagospodarowane instalacją służącą integracji społeczeństwa.
- f) **Plac Gwarny i ul. 27 grudnia** - miejsce spotkań, nabierze nowego oblicza z proponowanym układem komunikacyjnym i przede wszystkim planowaną rzeźbą. Posadzka wykonana z ciemno szarych płyt granitowych z lekkim połyskiem. Zieleń wysoka uzupełniona, oraz skomponowana w podwójny szpaler drzew.